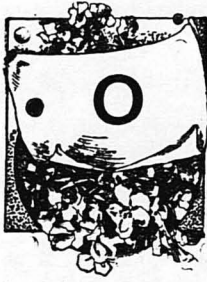

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ-ΛΟΥΪ ΒΩΝΤΟΥΑΓΙΕ

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

έρως είνε τὸ πιὸ τραγικὸ, μὰ καὶ τὸ πιὸ ἀνόητο αἰσθημα τῆς ζωῆς μας. Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ κλαίη κανεὶς καὶ νὰ τυρανιέται γιὰ ἓνα τέτοιο αἰσθημα. Ἡ ζωὴ τότε μοιάζει μ' ἓνα σκληρὸ μαρτύριο, ποὺ μὰς φέρνει γρηγορὰ στὸν τάφο. Κι' ἀλήθεια, τὸ δῶμα τοῦ φίλου μου Πῶλ Σαρμὰν δείχνει ἀκόμα μιὰ φορὰ πόσο είνε ἀδελφωμένος ὁ ἔρως μὲ τὸ θάνατο.

Ὁ Πῶλ Σαρμὰν, ποὺ πέθανε δῶ καὶ διὸ χρόνια, ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ θελκτικὸς Παρισινοὺς ἀριστοκράτες. Ποτὲ τοῦ δὲν παρανοήθηκε γιὰ τίποτα. Ἡ γυναίκες τὸν ἐλάτρευαν, ἡ τύχη τοῦ χαμογελοῦσε, τὰ πλούτη τοῦ ἦσαν ἀνεξάντλητα. Ὅτι ἐπιθυμοῦσε, τὸ

εἶχε ἀμέσως. Ὁ ἔρως, ἡ πολυτέλεια, ἡ εὐτυχία, ἔκαναν τῆ ζωὴ του ἓνα μαγικὸ παραμῦθι.

Μιὰ μέρα ὡστόσο τὸ βαρέθηκε ἄλλα καὶ κλείστηκε στὸ σπῆτι του. Μιὰ παράξενη μελαγχολία τοῦ βάραινε τὴν καρδιά. Ἡ γυναίκες τὸν στενοχοροῦσαν, ἡ πολυτέλεια τὸν κοῦραζε, ἡ εὐτυχία τὸν ἀπέλιψε καὶ τὸ ἴδιο βρώδον σκοτάθηκε ξαφνικὰ μέσα στὸ μπάνιο του.

Ὁ ὑπηρετὴς του περίμενε ν' ἀκούσῃ τὸ συνηθισμένον χτύπημα τοῦ κουδουνιοῦ, γιὰ νὰ τοῦ πᾶν, ὅπως πάντα, ἓνα βιβλίον, τὸ σκυλάκι ποὺ τοῦ εἶχε χαρίσει μιὰ Γαλιωνέζα πριγκίπισσα καὶ τὰ μυρωδάτα τοιάγρατά του. Μὰ τὸ χτύπημα τοῦ κουδουνιοῦ ἀργοῦσε κι' ὁ ὑπηρετὴς, ἀνίσχυος, ἐσπώριζε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε στὴν κάταστροχ σάλλα τοῦ μπάνιου. Τὸ νερὸ τοῦ ἀλαβάστρινου λουτήρα ἦταν κατακόκκινον κι' ὁ Πῶλ Σαρμὰν, μὲ μιὰ τραγικὴ ἔκφρασι στὸ πρόσωπο, ἔγερνε πρὸς τὰ πίσω, ἀκίνητος. Ἦταν νεκρὸς ! Ἐλχε κόψει τίς φλέβες του, σάν τὸν Πετρώνιο...

Ὁ παράξενος φίλος μου ἄφησε μιὰ ὀμορφὴ γυναίκα καὶ μιὰ σαγηνευτικὴ φίλη, τὴ μοιραία Φάννου Χάρουελ, ποὺ πῆρε ἀμέσως τ' ἀεροπλάνο ἀπὸ τὸ Λονδίνο καὶ πρόφτασε νὰ τὸν δῆ νὰ θάβεται μὲ τὸ κομψὸ φράκο του στὴν ἀγκαλιά τῆς γῆς...

Ἡ δὺο γυναίκες τὸν ἐλάτρευαν σάν εἰδωλο. Τῆς εἶδα στὴ μητρόπολι, μαυροντυμένες, νὰ κυττάζονται ἀπάνθρωπα σάν ἐχθρὸς καὶ ἔπειτα τῆς εἶδα πάλι νὰ πηγαίνουν στὸ νεκροταφεῖο καὶ νὰ στολίζουν τὸν τάφο τοῦ φίλου μου μ' ἓνα σωρὸ ὑπέροχα λουλούδια.

Ἡ γυναίκα του, ἡ γλυκιὰ Λιλιάννα, παράτησε ἀμέσως τῆς κοσμικῆς διασκεδάσεις καὶ κλείστηκε σὲ μιὰ πένθημι καὶ κρῖνα μοναξιά. Τὸ κάθε τι μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ τραγικὸ σπῆτι τῆς θύμιζε τὸν ἀγαπημένον της. Ἐλχε πάντα στὸ νοῦ τῆς τὸ θάνατο κι' ὄλοι φοβόμαστε πὼς δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ δώσῃ ἓνα τέλος στὴ ζωὴ τῆς. Κάθε φορὰ ποὺ πῆγαινα γιὰ νὰ τὴν παραγορήσω, τὴν εἴρισκα νὰ κάθεται στὴν ἄκρη τοῦ ἀλαβάστρινου λουτήρα καὶ μὲ σκυμμένον τὸ κεφάλι νὰ τὸν φωνάζῃ, νὰ λέῃ τ' ὄνομά του, μ' ἓνα τόσο τραγικὸ τόνον, ποὺ μοῦ ῥαγίζε τὴν καρδιά...

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά πάλι κι' ἡ Φάννου Χάρουελ δὲν μπορούσε νὰ ξεχάσῃ τὸ ξαφνικὸ δῶμα τοῦ φίλου της. Ἐκλαίγε κι' αὐτὴ ὥρες ὀλόκληρες καὶ κάθε τόσο ἔλεγε τ' ὄνομά του, μ' ἓνα τρελλὸ καὶ παράφορο πάθος. Πενθοῦσε ὅπως κι' ἡ γυναίκα του κι' ἔλχε ἀπαρηθῆ τὰ πάντα : τοὺς χοροὺς, τῆς κοῦρσες, τὰ θεάτρα, τὸ νυχτερινὸ Πικαντίλλου.

Τίποτε πειὰ δὲν περίμενε ἀπὸ τῆς ζωῆς. Ἦταν σκελασιμένη μὲ κρῖνα κι' ἀπαρηγόρητη, λάτρευε πῶτα τὸν θελκτικὸ ἀριστοκράτη, ποὺ εἶχε περιφρονῆσει τὴ ζωὴ σάν τὸν Πετρώνιο...

Μιὰ μέρα δὲν ἄνθεξε πειὰ. Ὁ νεκρὸς τῆς βασάνιζε σάν ἐπιάλτης, καὶ γιὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀδιάκοπο μαρτύριο, φῆτεψε μιὰ σφαῖρα στὴν καρδιά της, σφιγγοντας μὲ τ' ἄλλο χερὶ ἀπάνω στὸ στήθος της τὰ ἐρωτικὰ γράμματα τοῦ φίλου της. Βρισκόταν σ' ἓνα ἐξοχικὸ ξενοδοχεῖο, κοντὰ στὸ Μπαρριτς, μέσα στὸ δωματίον, ποὺ τῆς θύμιζε τῆς ὀμορφες μέρες τοῦ ἐρωτᾶ τους. Μὰ δὲν πέθανε... Ἡ σφαῖρα λοξοδρόμησε κι' ἡ τραγικὴ Φάννου Χάρουελ σιγά-σιγά γύρισε πάλι στὴ ζωὴ.

Ἀπ' τῆς ἐφημερίδες, ποὺ χάλασαν τὸν κόσμο ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ἡ Λιλιάννα ἔμαθε τὴν ἀπόπειρα τῆς ἀσπονδῆς ἐχθρᾶς της. Στὴν ἀρχὴ δὲν μπορούσε νὰ τὸ πιστέψῃ, δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψῃ : Ὁ μεγάλος

ἔρως τῆς ἄλλης γιὰ τὸ νεκρὸ, τὴν τρέλαινε. Ποιὰ γυναίκα μπορούσε νὰ τὸν ἀγατῆσῃ πιὸ πολὺ ἀπ' αὐτὴν ; Κι' ὅμως ἡ Φάννου Χάρουελ τὸ ἀγατοῦσε πιὸ πολὺ, γιὰτὶ θέλησε νὰ τὸν ἀκολουθῆσῃ στὸν τάφο...

Καὶ τότε ἡ ζωὴ τῆς Λιλιάννας ἄλλαξε μιὰ μέρα, σάν νὰ γίνηκε κἀποὶ παράξενον θαῦμα : Ἡ ὀμορφὴ γυναίκα τοῦ Πῶλ Σαρμὰν κοουρέλινα κρῖνα, φέρσε τῆς πιὸ πολυτέλεις καὶ τῆς πιὸ ἐξωφρενικῆς τουαλέτας κι' ἄρχισε νὰ διασκεδάξῃ σάν τρελλή. Μὲ μιὰ κρυφὴ κακία, ποὺ ἀνὰ γιὰς, ἄστραφτε τώρα στὴ σιάτῃ της. Δὲν εἶχε πειὰ καρδιά. Ἦταν ἡ γυναίκα ἔτοιμη νὰ πέσῃ στὴν ἀγκαλιά τοῦ πρώτου θαυμαστοῦ της. Κι' ἄρχισε τὰ σκάνδαλα, ποὺ ἀναστάτωναν κάθε τόσο τὸν ἀριστοκρατικὸν Εὐρώπης. Ἐγινε φίλη τοῦ Χάρου Πύλσερ, τοῦ πασιγνοστοῦ χοροῦ τῆς Ραζελ Μέλλερ. ἔπειτα τοῦ ἀεροπόρου Φόνν, τοῦ μεγάλου «ἄστρου» τῆς Γαλλίας, ποὺ τὴν πῆρε μαζί του δταν πῆγε στὴ Νέα Ὑόρκη, γιὰ ἐπιχειρήσῃ ἀπὸ ἐκεῖ πέρα τὴ διάβασι τοῦ Ἀτλαντικῆς κι' ὕστερα, καὶ τότε, τὴν ἔβλεπαν καὶ μ' ἓνα καινούριον φίλον.

Ἡ Λιλιάννα σπαταλοῦσε τὰ πλούτη τοῦ Σαρμὰν μὲ μιὰ ξεγνοιασιά, ποὺ ἔκανε νὰ φοβᾶμαι γιὰ τὸ τέλος της. Στὸ Μόντε Κάρλο ἔχασε κἀποὶ σοὰ στὴ ρουλέττα. Στὸ Καζίνο τῆς Ντωβίλ πούλησε τὰ διαμαντᾶ καὶ τῆς γιὰ νὰ παίξῃ στὸ μακαρά. Στὸ Μπαρριτς χῆρισε τὸ γιὰ τὸ σ' ἓναν ἴτακτο Νοτιοαμερικανὸ φίλον της. Ἐλχε τρελλαθεῖ ! Ποὺς ἔφευγε.

Θέλησα τότε νὰ τὴν συναντήσω, γιὰ νὰ τὴν σώσω ἀπὸ τὴ μοιραία καταστροφῆ, κι' ἓνα βράδι, ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περίμενα, τὴν εἶδα νὰ μπαίνει στὸ «Τζόκεϊ», στὸ πιὸ τρελλὸ καὶ στὸ πιὸ ἀριστοκρατικὸν καμαρά τῆς Μονμάρτης. Φοροῦσε μιὰ μαυρὴ τουαλέτα κι' εἶχε μιὰ ἔκφρασι πῶρα στὸ πρόσωπό της. Ὅταν μ' ἀντίκρυσε, ἤρθε κοντὰ μου, στήριξε τὸ κεφάλι της ; σάν μικρὸ κοριτὸ πάνω στὸ στήθος μου κι' ἄρχισε νὰ κλαίει μὲ πνιγμένα ἀναφυλλήττα.

—Γιατὶ κλαίς, Λιλιάννα ; τῆς ψιθύρισα, συγκατατώντας τὰ δάκρυά μου. Γιατὶ κλαίς ; Γιατὶ τόσες τρέλλες ; Πέες μου τί ἔχεις ; ...

Ἡ Λιλιάννα τότε, σ' ἐκείνη τὴν ἀπόμηση γωνιά τοῦ καμαρά, ἄρχισε νὰ μοῦ λέῃ μιὰ δόλοκληρη ὥρα τὸ μεγάλο δῶμα τῆς ζωῆς της. Μὲ τὸν νοῦ τῆς τὴν καρδιά της εἰλικρινὰ κι' εἶδα μὲ φρίκη ὅτι ἀγατοῦσε ἀκόμα τὸν ἴδιο τρελλὸ καὶ παράφορο ἔρωτα τὸν ἄνδρα της ! Κανένας ἄλλος δὲν ἦταν πιὸ θελκτικὸς ἀπ' τὸν Πῶλ. Ὁ ἔρως της ἦταν ἓνα πάθος, ἓνα μοιραῖο κι' ἀγιάτρευτο πάθος...

Ὁ ἔρως τῆς ἄλλης, τῆς Φάννου Χάρουελ, ὁ τυφλὸς, ὁ βίαιος, κι' ἔπειτα τραγικὸς, μὲ τὴν ἀπόπειρα τῆς ἀποκτονίας, ἔξωφρα τὴν ἔλχε ἀναστατάσει : Τὴν εἶχε ἐξαγορεύσει, σάν μιὰ προσβολή !

—Ἐμέν' ἀγατοῦσε ὁ Πῶλ, μονάχα ἐμένα ! μοῦ φώναξε κλαίοντας. Ποιὰ εἶνε αὐτὴ ἡ ἄλλη, ποὺ θέλει νὰ πονᾶ σάν κι' ἐμένα ; Γιατὶ τρέλαξε μὲ τὴν ἀπάτειρά της τὸ βαρὸ πένθος μου ; Γιατὶ τόλμησε νὰ δειξῆ στὸν κόσμο πὼς ὁ Πῶλ δὲν ἀγατοῦσε μόνο ἐμένα ; ...

Τὸ σκάνδαλο, τὰ ἐρωτικὰ σχόλια τὸν ἐφημερίδων, ὁ σαρκασμὸς τὸν σαλονίων, ἡ ξαφνικὴ ἀπόπειρα τῆς Φάννου Χάρουελ, ποὺ ἔδειξε τὴν ἀγατοῦσε πιὸ πολὺ τὸν Πῶλ, ἄλλα αὐτὰ μπῆκαν σάν θιέλλα στὸ σπῆτι

Τὴν εἴρισκα νὰ κάθεται στὴν ἄκρη τοῦ ἀλαβάστρινου λουτήρος...

σπῆτι της, στὸ σπῆτι τοῦ πόνου, καὶ τὴν ἔδωξαν ἀπὸ κειμέσα, σάν μιὰ ξένη...

Ἡ ἄλλη, ἡ φίλη, τῆς εἶχε κλέψει τὴν λατρεία τοῦ νεκροῦ...

Ἡ Λιλιάννα τότε θέλησε νὰ ξενοφτιάξῃ τὴ ζωὴ της, νὰ ξεχάσῃ, νὰ γατῆσῃ ἄλλους ἄνδρες. Βῆρε πολλοὺς θαυμασιὰς, πιὸ ὀμορφους, πὸ πλούσιους, πιὸ πιστοὺς, μὰ κανεὶς οὔτε μιὰ στιγμὴ, δὲν μπόρεσε νὰ σπῆ κανὴν νὰ ξεχάσῃ τὸν ἄνδρα της. Κι' ὡστόσο, ὁ Πῶλ δὲν ἦταν πειὰ μέσα στὴν καρδιά της. Μιὰ γυναίκα, ἡ Φάννου Χάρουελ, τῆς εἶχε κλέψει τὴν ἀγάπη του, κι' ἡ Λιλιάννα, μ' ἄδεια καρδιά, ἄρχισε νὰ πέφτει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά στὴν ἄλλη, γιὰ νὰ ξεχασθῆ, νὰ γίνῃ ἄλλη γυναίκα, ν' ἀλλάξῃ καὶ αὐτὴν ἀκόμα τὴν ψυχὴ της...

Τὰ λόγια της αὐτὰ μοῦ εἶχαν πιεστοῦσε τὴν καρδιά. Προσπάθησα νὰ τὴν ἡσυχάσω, νὰ τὴν παραγορήσω, νὰ τῆς δείξω πὼς ἔπρεπε νὰ ζῆ, γιὰ νὰ ξεχάσῃ τὰ περασμένα.

Μὰ ἡ Λιλιάννα σηκώθηκε ἀπότομα, μοῦ ἔριξε μιὰ ματιὰ γεμάτη κρῖνα καὶ δίχως νὰ μοῦ δώσῃ ἀπάντησιν, βῆκε σάν τρελλὴ ἀπὸ τὸ καμαρά...

Κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τὴν παραγορήσῃ. Κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τὴν σώσῃ. Ἡ σκληρὴ μοῖρα της τὴν ἐσπρωχνε ἀδιάκοπα σ' ἓνα τραγικὸ τέλος. Ὁ Πῶλ ἦταν ἐξέχαστος. Ἡ πληγωμένη καρδιά της ἦταν ἀγατρευτῆ. Ὁ πόνος, ἡ ἀγάπη, ἡ ἐξέλιξη...

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ

ΤΟΥ Κ. ΦΩΤΟΥ ΓΙΟΦΥΛΛΗ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Τ' ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ Γ. ΜΟΥΡΟΥΖΗ

[Η μένη αὐθεντική βιογραφία τοῦ γενναίου Ἑλληνοσὺ πρίγκηπος]

Ζ'.
ΟΤΕ ὁ Μουρούζης, βλέποντας τὸν ἱπποτισμὸ καὶ τὴν παλληκαριά τοῦ Κρητικοῦ, ἀναγκάσθηκε νὰ ζητήσῃ συνγνώμην γιὰ τὴν συμπεριφορὰ του καὶ νὰ ἐπάρῃ πίσω τὰ λόγια του. Καὶ μονάχα τότε ὁ Κρητικὸς δέχθηκε τὸ πιστόλι, ποῦ τοῦ χάρισε ὁ Μουρούζης.

Ἀπὸ τότε γίνηκαν φίλοι ὁ Μουρούζης καὶ ὁ λεβέντης Κρητικὸς. Μὰ καὶ γενιὰ ὁ πρίγκηψ ἀγαποῦσε καὶ ἔκανε παρέα τοῦς Κρητικὸς ἐπαναστάτες. Καὶ μάλιστα δὲν δημιουργοῦσε περὶ ἐπεισόδια μαζύ τους, μόλις ὁ Μουρούζης κατάλαβε καλὰ τὸν χαρακτήρα τους.

Στὴν Κρητικὴ ἐπανάστασι τοῦ 1897 ὁ Μουρούζης γνωρίστηκε καλὰ καὶ μὲ τὸν Κώστα τὸν Μάνο, τὸν ξεαιρετικὸ ἐκείνου τύπου παλληκαριοῦ καὶ ποιητῆ, ποῦ πολέμησε στὴν Κρήτη καὶ στὸν πόλεμο τοῦ 1912 καὶ σκοτώθηκε στὸ Λαγκαδᾶ, σὲ μὰ πτώσι ἀεροπλάνου...

Ὁ Κώστας Μάνος ἦταν ἀπὸ τοῦς τύπους ποῦ ἀγαποῦσε καὶ ἑθαύμαζε ὁ Μουρούζης. Παλληκαρὶ σπάνιο καὶ ἀνθρωπος γερῆς θελήσεως. Ὁ χαρακτήρας τοῦ Μάνου μάλιστα φαίνεται καθαρὰ στὸ σύντομο αὐτὸ ποιημὰ του, στὸ ὁποῖο φανερῶνει τὴ δύναμι τῆς θελήσεως καὶ τῆς παλληκαρίας στὴ ζωὴ :

«Ὅποιος δὲν εἶδε τ' ὄνειρό του
ζωντανέμο καὶ τρανὸ,
μ' ὄρη καὶ χάρι ἀπ' τὸ πλευρὸ του
νὰ ξεπετάξῃ στὸν οὐρανὸ,
αὐτὸς στὸν κόσμῳ δὲν ἀξίζει
ἀνάπτυδα, δειλὰ, νὰ ζῇ.
Ὅποιος τὴν τύχη του ὀρίζει
βαστάει τὰ ἥλια διὰ μαζύ».

Μ' ἓναν τέτοιον ἄνθρωπο, σὰν τὸν Κώστα Μάνο, ἦταν φυσικὸ ὁ Μουρούζης νὰ συνδεθῇ πολὺ μὲ τὸν γινώρισε. Ἔτσι στὴν Κρήτη οἱ δύο ἐθελοντὲς ἐπαναστάτες γίνηκαν ἀδελφικοὶ φίλοι. Μὰ ὁ Μάνος ἦταν καὶ ἀγαπητὸς ἀνάμεσα σ' ἄλλους τοῦς ἐπαναστάτες γιὰ τὴν παλληκαριά του καὶ γιὰ τὴν καλωσύνη του. Ἔτσι καὶ ὁ Μουρούζης καὶ ὁ Μάνος συνδέθηκαν μὲ ἄλλους τοῦς Κρητικὸς ἐπαναστάτες μὲ δεσμοὺς φιλίας, ἀγάπης καὶ ἐπιτιμήσεως. Καὶ συχνὰ οἱ δύο φίλοι, μαζύ μὲ τοῦς ἐπαναστάτες, ἔκαναν παρέα καὶ γλεντοῦσαν.

Ἐνα βράδι ὅμως συνέβη μὲ τὸν Μουρούζη καὶ ἓνα πολὺ παράξενο ἐπεισόδιο.

Τὰ γεγονότα τῆς ἐπαναστάσεως εἶχαν φέρει τὸν Κώστα Μάνο σ' ἄλλο σημεῖο τῆς Κρήτης καὶ ὁ Μουρούζης εἶχε τὴν δρᾶσι του ἄλλου. Μὰ ἓνα βράδι, ποῦ ὁ Μουρούζης εἶχε περὶ ἀρχετὸ Κρητικὸ κρασί, ἐξαλλήθηκε καὶ μέθυσε τόσο, ποῦ ἐνόμισεν ὅτι ὁ Μάνος... ἦταν ἐκεῖ λίγη ὥρα πρὶν καὶ μάλιστα ὅτι τὸν εἶχε προσβάσει !

—Κομπάρε, ὁ Μάνος μὲ πείραξε ! εἶπε ὁ πρίγκηψ σ' ἓναν Κρητικὸ ὄπλαρχηγό, ποῦ ἔπινε μαζύ του κρασί.

—Μὰ ὁ Μάνος λείπει, καπετάνιε, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος.

—Λείπει ;
—Ναί. Ἐχε πάει μακριὰ.

—Ποῦ μακριὰ ;

—Ναί. Βρίσκεται τώρα στὰ Σφακιὰ.

—Πρέπει ὅμως νὰ ἐξηγηθῶ μαζύ του, εἶπε ὁ Μουρούζης. Τὸ πράγμα

θὰ τὴν τυραννοῦσαν σ' ὅλη τῆς τῆ ζωῆ.

Βγήκα τὰ μεσάνυχτα μοιμεθυμένους ἀπὸ τὸ «Γέζοκει» καὶ τράβηξα γιὰ τὸ σπίτι μου. Ἦ τραγωδία τῆς Λιλιάνας μὲ εἶχε ἀρρωστήσει. Κι' ἐγὼ, δίχως νὰ ξέρω γιατί, ἤθελα νὰ κλάω, ἴσως γιὰ τὰ τόσα ὄμορφα πράγματα τῆς ζωῆς, ποῦ περνοῦν καὶ χάνονται, δίχως νὰ μοροῦν νὰ τὰ χαροῦν οἱ τραγικοὶ ἐρωτευμένοι...

Ὁ ἔθνος μου ἦταν γεμάτος ἐφιέλτες. Κάθε τόσο ξυπνοῦσα, βλέποντας μπροστά μου τὸ φάντασμα τοῦ φίλου μου ἀνάμεσα στὴ Φάννη Χάρουελ καὶ στὴ Λιλιάνα. Τέλος βυθίστηκα σὲ μὰ νάρκη, βαθεῖα σὰν τὸ θάνατο...

Τὸ μεσημέρι, ὅταν ξύπνησα καὶ ἔνοιξα τὴν ἐφημερίδα, εἶδα τὴ φωτογραφία τῆς Λιλιάνας. Εἶχε πνιγῆ στὸ Σηκουάνα !... Ἦ τραγικὴ γυναικα τὸ Πῶλ Σορμὰν εἶχε ἐκδικηθῆ τὴ Φάννη Χάρουελ... Αὐτὴ ἀγαποῦσε τώρα πολὺ τὸν θελκτικὸ ἀρτοποκράτη, ποῦ εἶχε βαρεθῆ μὰ μέρα καὶ τίς δύο τους καὶ εἶχε κόψει τίς φλέβες του μέσα στὸ μάνιο, σὰν τὸν Πετρόνιο...

δὲν παίρνει ἀναβολή. Κάθε προσβολὴ θέλει ἱκανοποίησι.

—Μὰ τέτοια ὥρα ; εἶπε ὁ ὄπλαρχηγός.

—Τί θὰ πῆ ἡ ὥρα ; Νὰ πεταχτοῦμε μὰ στιγμὴ ὡς τὰ Σφακιὰ νὰ ἐξηγηθοῦμε.

Ὁ ὄπλαρχηγὸς ἐκόπταξε τὸ Μουρούζη περιέργω καὶ μοιροῦρισε :

—Θαροῦ πὼς κοῦζουλάθηκε ὁ ἔρμος ὁ πρίγκηψ ἀπόψε...

Ὁ Μουρούζης ὅμως δὲν ἄλλαξε γνώμην.

—Πρέπει, ἐπέμεινε, ἀμέσως τώρα νὰ πάμε στὰ Σφακιὰ νὰ συναντηθοῦμε μὲ τὸν Μάνο καὶ νὰ ἐξηγηθοῦμε. Θάρθῃς μαζύ μου, κομπάρε ;

—Ναί, πάμε, εἶπε ὁ ὄπλαρχηγός, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ χειρότερη φασορία.

Τὰ Σφακιὰ ἦσαν μακριὰ ἀπὸ ἐκεῖ, δέκα ὥρες τοῦλάχιστον μὲ τὰ πόδια. Ὅσο ἔξεκίνησαν...

Ὁ Μουρούζης καὶ ὁ ὄπλαρχηγός ἐβάδιζαν μὲ γοργὸ βῆμα μέσα στὴ νύχτα. Ἐπερπατοῦσαν, ἐπερπατοῦσαν ἰστομονετικά... Στὸ μεταξὺ ὅμως ἔξιμερος καὶ τὸ ἀεράκι τῆς ἀγῆς ἀρχισε νὰ δροσίζῃ καὶ νὰ ξεζαλίζῃ τὸν Μουρούζη. Σιγά-σιγά τὸ μεθύσι τοῦ ἔφυγε. Συνήλθε καὶ τὰ λησιμόνησε διὰ...

Καὶ ἔξαφνικὰ, σὲ μὰ στιγμὴ, ρώτησε τὸν Κρητικὸ ὄπλαρχηγό :

—Ποῦ πάμε, κομπάρε ;

—Νὰ βροῦμε τὸ Μάνο, νὰ ἐξηγηθῆς γιὰ τὴν προσβολή.

—Ποῦ προσβολή, καλέ ;

—Μὰ ἐλόγου σου, καπετάνιε, εἶπες πὼς σὲ προσβάλε ὁ Μάνος.

Ὁ Μουρούζης τότε ἄρχισε νὰ γελά...

—Ὅταν μεθῶ, εἶπε, μὴν ἀκούς τί λέω... Ἐἶνε λόγια καὶ καμώματα τοῦ μεθυσιοῦ. Τὸ πρῶτὰ τὰ ξεχνᾶω διὰ...

—Καὶ μὲ τὸν καπετάν-Μάνο δὲν ἔχεις πρᾶγμα ; ρώτησε ὁ ὄπλαρχηγός.

—Ὅχι. Τίποτε. Εἴμαστε οἱ καλύτεροι φίλοι...

—Ὅστε αὐτὸ εἶνε τὸ συνήθιο σου, καπετάνιε, ὅταν πίνεις ;

—Αὐτὸ εἶνε, κομπάρε.

—Πές μου τὸ λοιπὸν ἐστὶ νὰ κατέχω ἴντα νὰ κᾶνω, ἐφώνασε ὁ Κρητικὸς εὐχαριστήμενος.

Καὶ ὁ Μουρούζης μὲ τὸν ὄπλαρχηγό γύρισαν πίσω κοντὰ τὸ μεσημέρι !...

Ὅταν τὸν Μάρτιο τοῦ 1897 ἐκπρόχθη ὁ Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος, ὁ Μουρούζης ἔφυγε ἀπ' τὴν Κρήτη καὶ ἔγινε σὲ τὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ λάβῃ μέρος στὸν πόλεμο.

Ἐπειδὴ δὲ εἶχε συγγενεῖς τοῦς Μαυρομηχαλέους καὶ ἐσχετίετο καὶ μὲ τὸ παλάτι, κατόρθωσε, χωρὶς πολλὰ διατυπώσεις καὶ ἰσογορίες, νὰ καταταχθῇ στὸν Ἑλληνικὸ στρατὸ μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ ἱπποκῶ καὶ μαζύ μὲ τὸ ἱππικὸ νὰ τραβήξῃ γιὰ τὰ σῖνορα.

Καὶ στὸν πόλεμο τοῦ 1897, ἂν καὶ ὁ πόλεμος αὐτὸς ἦταν ἀτύχος καὶ διήρκεσε πολὺ λίγο, ὁ Μουρούζης εἶδει τὴν ἀνδρεία του. Μερικὲς ἐπελάσεις τοῦ ἱππικοῦ καὶ ἐναντίον τῶν Τούρκων, σὲς ὁποῖες ἔλαβε μέρος ὁ Μουρούζης, εἶμιναν ἱστορικὲς. Τότε δὲν ὑπῆρχαν τάγεις καὶ τ' ἄλλα σημερινὰ πολεμικὰ μέσα καὶ τὸ ἱππικὸ ἔπαιξε σπουδαῖο ὄλο σὲς μάχες. Γι' αὐτὸ καὶ ἓνας ἱλαχος μὲ καρδιά καὶ μὲ τρελλὴ τόλμη ἦταν κατὰ σπουδαῖο. Ἔτσι διεκρίθη καὶ τότε ὁ Μουρούζης.

Μὰ ὁ πόλεμος ἐτελείωσε γρήγορα, ὅπως ξέρομε, ἀφοῦ ἔφερε τοῦς Τούρκους ὡς τὴν Ταράτσα, δηλαδὴ ἔξω ἀπὸ τὴ Λαμία...

Ὁ Μουρούζης λυπήθηκε σὲ ἀπάνταστο σημεῖο γιὰ τὴν καταστροφὴ ἐκεῖνη καὶ εἶχε σκεφθῆ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν στρατὸ μας.

Ἀφοῦ δὲν μποροῦσαμε νὰ κάνουμε τίποτε, ἔλεγε, καλύτερα νὰθροῦν ἄλλοι στὸ στρατὸ μας...

Ἦταν ἀπογοητευμένος...

Κατόπιν ὅμως, ἀφοῦ τοῦ μίλησαν σχετικὰ οἱ συγγενεῖς του καὶ ἡ μητέρα του, ἐπέισθη νὰ μὴ παρατηρήτῃ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ στρατὸ. Ἐμεινε λοιπὸν καὶ ὑπηρετήσε ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ τέσσερα περίπου χρόνια.

Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Μουρούζης ἔγινε ἓνας ἀπὸ τοῦς πῶ λαοφιλεῖς τύπους τῆς τότε Ἀθήνας. Ὅλη ἡ νεολαία, ποῦ ἦταν σ' ὅλη τῆς τῆ δρᾶσι ἀπὸ τὸ 1897 ὡς τὸ 1900, τὸν ἐθαύμαζε καὶ ἐθεωροῦσε τιμὴ τῆς καὶ τὸν ἔχη στὴν παρέα τῆς. Καὶ ὁ Μουρούζης μὲ χαρὰ ἔκανε παρέα μὲ κάθε νέον, φθάνει αὐτὸς ὁ νέος νὰ εἶχε εὐγενικὰ αἰσθήματα. Ἐσυχάινετο τοῦς δειλοῦς, καὶ προπάντων δταν αὐτὸς ἐτόχαινε νᾶναι καὶ ἀπὸ καλὰ σπίτια ἢ πλοῖσι.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἦ συνέχεια.